

Informationslogistik för ökad effektivitet

av Bror Erik Ekegren

Bror Erik Ekegren är studiesamordnare på Centrum för Informationslogistik i Ljungby, där han bland annat arbetar med relationerna mellan studenter och partnerföretag samt med nya samverkansmöjligheter mellan högskola och yrkesliv.

Center for Information Logistics

The Center for Information Logistics (CIL) in Ljungby, Sweden, is a unique joint educational project between three universities, local trade and industry and the local government.

CIL is built on six pillars of wisdom: university education, academic research, seminars, theory of knowledge, partnership and new enterprise constructions. At present, CIL offers the following educational curricula:

- Information Logistics, 140 academic points (One academic point equals one week of 40 hours of study).
- Information Logistics, advanced studies for a Master's Degree, 40 academic points.
- Information Logistics in Health and Social Care, advanced studies for a Master's Degree, 40 academic points.

The educational programs are conducted by professors from the Universities of Växjö and Halmstad and the International School of Economics of Jönköping. CIL is a limited company with a board of directors representing enterprises, companies and organisations which founded CIL in 2001.

CIL's educational and research programs are supported by a network of local companies. Many of their products are well known worldwide.

Den samlade mängden information ökar ständigt. Det publiceras cirka 5000 nya böcker varje dag och för IT-sidan överstiger ökningen allt annat, något som skapar enorma möjligheter – men också problem. En undersökning visar att chefer behöver använda c:a 50 minuter varje dag för att sortera e-post. Inte läsa eller svara, utan bara sortera! Men begreppet informationslogistik innefattar mycket mer än detta och är i dag ett hett område inom produktion, marknad och ekonomi.

Sveriges enda professor i informationslogistik heter Kurt Sandkuhl och finns på Ingenjörshögskolan i Jönköping. Med sin forskarbakgrund från Fraunhofer Institut i Tyskland visar han på vinster av genomtänkt informationslogistik från näringslivet i både Sverige och Tyskland. Bland alla industriella exempel nämner han ett lite mer udda, där han varit med och arbetat fram ett tyskt ovädersvarningssystem, som ger vinster för både enskilda och försäkringsbolag.

Information är en ekonomiskt avgörande produktionsfaktor, och informationslogistik syftar till effektiva flöden av rätt och korrekt information. Kurt Sandkuhl pekar på tre steg i processen:

- För produktiviteten är det först och främst oerhört viktigt med behovsstyrd information. Därefter behöver vi välja och strukturera innehållet för att i det tredje steget distribuera genom effektivast möjliga kanaler. Detta låter kanske självklart, men så är det långt ifrån alltid. Och det finns utmärkta modeller

för att verkligen värdera vinster av effektivare informationsflöden (Sandkuhl et al, 2005).

Utvecklingen av de tekniska möjligheterna går fort och obevekligt. Där det förr saknades information kan det nu finnas informationsflöden som svämmar över sina bräddar, skapar osäkerhet och därmed kostnader och komplikationer. Stora delar av de här problemen kan hänföras till ett gap mellan användarnas behov och teknikens förutsättningar.

Logistik och information – två sidor av samma mynt

Informationslogistik är ett ganska nytt begrepp. Vi ser ett ord ord med tjugo bokstäver, sammansatt av två välkända låneord, det ena från grekiskan och det andra från latin.

Logistik betyder egentligen "att räkna" och användes från början i militära sammanhang, för ledning av operativ och strategisk underhållstjänst. Att ha rätt sak på rätt plats vid rätt tidpunkt är avgörande i krig, liksom underhåll av resurserna. Efter andra världskriget överfördes i USA begreppet och dess effektiva principer till den civila sidan och man började tala om *industrial logistics* och *business logistics*. I Sverige kom logistik mest att användas om transportteknik, varför de flesta här i landet associerar till lager och transporter.

Logistik brukar numera definieras som förmågan att ha rätt sak på rätt plats i rätt tid,

i rätt kvantitet och till rätt kostnad. Givetvis är logistiken styrd av information. Council of Supply Chain Management Professionals definierar på sin hemsida numera logistik som:

... that plans, implements, and controls the efficient, effective forward and reverse flow and storage of goods, services, and related information between the point of origin and the point of consumption in order to meet customers' requirements.

(<http://www.cscmp.org/Terms/glossary03.htm>)

Begreppet information är både enkelt och svårångat genom att det i dagligt tal används på många olika sätt. Information kan innebära själva meddelandet, d.v.s. fakta och innehåll som förmedlas via kommunikation, men information kan även betyda att någon får kännedom om något. Detta kräver i sin tur att denne någon förstår meddelandet. Eftersom information därigenom innebär påverkan, kan ordet på något sätt bli relaterat till kunskap.

Sedan ett antal år har IT-revolutionen dramatiskt ändrat villkoren för informationens flöden och därigenom skapat nya förutsättningarna för logistiken. Effektiv logistik har alltid en stor betydelse för industriell produktion. Efter hand har begreppet även letat sig in i sjukvården och andra nya områden, där det

Informationslogistiker ska kunna göra information tillgänglig så att det skapas nya och förbättrade affärsmöjligheter och ökar effektiviteten för företag och i den offentliga sektorn.

Högskoleutbildningen Informationslogistik är unik för Norden och drivs genom **Centrum för Informationslogistik, (CIL)** i Ljungby, som kombinerar specialiteter från Högskolan i Halmstad, Internationella Handelshögskolan i Jönköping och Växjö Universitet.

Förutom årlig intagning till programmet för Informationslogistik 140p finns även 40-poängsutbildning på distans och halvfart. Du når CIL via www.cil.se, eller tel 0372-83600

används för att beskriva välplanerade flöden av material eller tjänster, så att man undviker anhopningar eller brister och att resurserna används så snålt som möjligt.

Vad innebär informationslogistik?

Det är informationens flöden som skapar verksamheten i ett bibliotek likaväl som inom Electrolux-koncernen, Svensk förening för informationsspecialister, EU eller IKEA. Dessa flöden är mer eller mindre effektivt organiserade.

När vi talar om informationslogistik handlar det kort sagt om att effektivisera och förbättra de flöden av information som skapar en verksamhet. Det gäller såväl informationsteknik som mellan människor i organisationen. Med logistikens perspektiv kan vi definiera informationslogistik som "Rätt information, till rätt person, på rätt sätt, i rätt tid, på rätt plats, till rätt kostnad".

Givetvis finns det viktiga kvalitativa aspekter för informationslogistiken, eftersom information är levande, dess värde förändras och obsolet information kan vara svår att upptäcka. Informationslogistik handlar också om att lyfta sig till ett strategiskt perspektiv och målmedvetet utveckla, förändra och förbättra samspelet mellan information, flöden, processer, användare, teknik, kommunikation, kunskap och management.

Centrum för Informationslogistik

Centrum för Informationslogistik skapades år 2001 av femton företag tillsammans med tre högskolor / universitet, Ljungby kommun och offentlig sektor i sydvästra Småland. Det betyder att CIL finns mitt i det småländska produktivetsbältet. Här talar man gärna klarspråk om företagandets villkor och motiverar behovet av bättre informationslogistik med att man helt enkelt vill tjäna tid och pengar genom effektivare informationslösningar.

Grundutbildningen på programmet för

Informationslogistik 140 p är helt vanliga högskolestudier med god teoretisk höjd på innehållet, där studenterna läser en blandning av IT, ekonomi/management och logistik. Det speciella med programmet är det sätt på vilket teorin kopplas till verkligheten. Studenterna har partnerföretag där de undersöker hur det teoretiska området fungerar i praktiken. Detta gör studierna effektivare – och nyttan är ömsesidig, för ett av målen är att studenten ska kunna och våga förmedla sina kunskaper till näringslivet.

Distansutbildning

Magister/påbyggnadsutbildningen i Informationslogistik 40p /distans vänder sig först och främst till yrkesverksamma som på något sätt arbetar med informationshantering. Utbildningen går på halvfart under 2 år, vilket möjliggör studier parallellt med ordinarie arbete. Större delen av undervisning och handledning sker via ett elektroniskt konferenssystem på Internet.

Bland kurserna finns bl a Informationsstrukturering, Strategiskt tänkande, Supply Chain Management och Informationsekonomi. Informationsstrukturering syftar till att åstadkomma ändamålsenliga strukturer för insamling, lagring och återvinning av de oftast mycket stora informationsvolymerna som moderna organisationer förfogar över. Supply Chain Management omfattar hantering av den totala leveranskedjan. Strategiskt tänkande är ett nödvändigt inslag, eftersom det för de flesta organisationer finns många kritiska framgångsfaktorer att ta hänsyn till.

Utbildningen bedrivs problemorienterat, bland annat genom projektarbeten kopplade till framstående företag

Forskning i informationslogistik

Den vetenskapliga integriteten och friheten är en förutsättning för svensk forskning. Samtidigt är behoven av nytänkande och samver-

kan med näringslivet och den offentliga sektorn allt mer tydliga.

CIL samarbetar f.n. med ett trettiootal partnerföretag. Merparten är tillverkande företag och tjänsteföretag, men det ingår även kommuner och landsting. Samarbetet ger nya kontakter där de engagerade företagen på ett naturligt sätt kan identifiera önskade forskningsområden och förmedla dessa till akademiska intressenter. Detta är en väg att samordna forskarnas frihet med industrins verklighet för en kreativ och innovativ utveckling som öppnar för tillväxt och entreprenörskap.

Seminarier

CIL har hittills hunnit genomföra fem större seminarier. Redan hösten 2002 samlade man i Ljungby en internationell forskarelit för att klargöra innebörd och möjligheter i begreppet informationslogistik. Resultatet "Knowledge Spillovers and Knowledge Management" (Karlsson et al, 2004) finns publicerat av det brittiska förlaget Edward Elgar. Under det andra seminariet visade ett tjugotal forskare från olika länder hur bättre informationslogistik kan generera stora vinster för tillverkningsindustrin. Detta finns dokumenterat i boken *The Knowledge Gap in Enterprise Information Flow* (Sandkuhl et al, 2005), utgiven av Ingenjörshögskolan i Jönköping.

I dag står den svenska vårdapparaten inför en gigantisk utmaning genom de kommande årens alltmer topptunga ålderspyramid. CIL har sedan starten organiserat tre seminarier kring Informationslogistik i vård och omsorg, där man har identifierat forsknings- och utbildningsbehov för utveckling och effektivisering av landstingens informationslogistik. Ett konkret resultat är en ny inriktning på distansutbildningen, Informationslogistik 40p: Vård & omsorg.

Referenser:

- Karlsson, C., Flensburg, P. och Hörte, S.-Å. (red.) (2004), *Knowledge spillovers and knowledge management*, Cheltenham : Edward Elgar.
- Sandkuhl, K. Smirnov, Alexander och Weber, Herbert (red.) (2005), *The Knowledge Gap in Enterprise Information Flow : Information Logistics concepts and technologies for improving information flow in networked organisations*, Jönköping : School of Engineering Jönköping University

Trött på Google?

Mölnåls stadsbibliotek
Länkkatalog
 20 000 utvalda länkar
molndal.se/bibl